

NAŠ GLAS

Uredništvo: Ljubljana, Franciškaška ulica 6/I. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Upravištvo: Ljubljana, Franciškaška ulica št. 6. Račun poštne hranilnice v Ljubljani št. 11.467.

List za državne nameščence in upokojence.

DR. FRAN OGRIN:

K 1. decembru 1932.

V današnjem času moralne, gospodarsko-družabne in politične krize imamo manj smisla za filozofična in etična razglabljanja. Treba nas je naravnost potegniti iz morečih vsakdanjosti. To zmorejo izredne prilike h katerim pristevamo zlasti narodne, državne praznike.

Danes je praznik našega zedinjenja. Naj navežemo nanj nekaj misli! Idejno pomeni zedinjenje izpolnitev stoletnih lepih sanj o osvoboditvi in državni samostojnosti celokupnega jugoslovanskega naroda. Trnjeva je bila pot, ki jo je morala prehoditi naša svoboda. Naši tlačitelji, sploh zunanji svet nam je ni privoščil in nas je ovrhal celo v stremljenju po kulturni skupnosti. Doma pa je videl delj časa precejšen del avstrijsko-ogrskih Jugoslovancev svoj narodni in državni cilj v realizmu pod avstro-ogrsko monarhijo, dočim so strogo nacionalni krogi zagovarjali popolno ločitev od te preživele države in združitev s tedanjim kraljevino Srbijo v novo jugoslovansko državo. Ni manjkalo niti tehniških težkoč. Toda stvar je le napredovala. Že v balkanskih vojnah je zavest narodne in zgodovinske skupnosti med Slovenci, Hrvati in Srbi tako narastla in se tako okrepila, da je bilo treba lepi cvetki le še nadalje prilivati, da se je mogla popolnoma razvesti in roditi blagodejni plod. To se je deloma zgodilo že v prvih, posebno pa v zadnjih letih svetovne vojne, ko se je bil izvršil potreben duševni preobrat širom naših pokrajin.

Nepozabno ostane nacionalno navdušenje ob proglasitvi majske deklaracije in zbiranju podpisov za njo. Tako smo delali, upali in čakali na Jugoslavijo v notranjosti, tam na bojnih poljanah pa se je prelivala topla kri hra-

bre srbske vojske in vrlih jugoslovanskih legij za isti ideal. V naše nepopisno veselje je vstala v zadnjih oktoberskih dneh leta 1918. naša svoboda in narodna država. Naše zadovoljstvo in zanos je segal do strmih nebes.

Po prevratu smo sicer doživeli marsikaj odurnega, videli grdi egoizem in slepo, absolutno strankarstvo, uničujoče milijarde narodnega premoženja; toda naša svetla čustva niso zamrla, naša nada na boljšo bodočnost ni zamrla. Pretrpeti smo pač morali otroške bolezni mladega državnega življenja, preživeti dobe vse izkoriščajočega egoizma, poseči je moral v razvoj stvari sam naš modri vladar, toda tok kristalizacije se ni ustavil in teče spriču vseh težav in spriču vseh nasprotujočih si naziranj o najboljši notranji ureditvi države živahno naprej.

Ta tok je sicer začasno zavrl tisti tvor, ki razjeda življenje vsemu svetu, t. j. splošna gospodarsko-politična kriza, toda ni ga vrgel iz struge našega naravnega narodnega in državnega razvoja.

Težko je trpeti in čakati socialno šibkim slojem, posebno uradništvu, na izboljšanje splošnega položaja, ki mora priti; vendar prebredlo se bo tudi to razdobje. Javno uslužbenstvo pa se zaveda pri tem, da doprinaša v času žrtvovanja in odpovedi navzlic svojemu skrajno slabemu gmotnemu stanju velike žrtve za domovino in državo, vztrajajoč v vestnem upravljanju državnih upravnih poslov in v delu na kulturnem in narodnem polju sploh. S te poti ga ni odmaknila niti zavest, da se naša javnost, pa celo narodna skupščina vse premalo peča z uradniškimi vprašanji. Zakaj pomniti je treba, da potrebuje naš idealizem tudi materialne opore.

pokojninske podlage od položajne doklade, ker — če je to priznано glede plače kot poglavitnega pokojninskega prava — ni razloga, da bi se ne priznalo tudi glede položaj. doklade kot subsidiarnega prava. Enaka je tudi razlaga splošne seje držav. sveta od 30. sept. 1932., št. 30253/32. Po tem pripada torej tožitelju za pokojnino 95% položajne doklade v smislu § 124. u. z., ter se izpodbijana odločba v tem pogledu mora razveljaviti.

Ta razsodba, ki ponavlja mišljenje odločbe, katero je sprejela splošna seja državnega sveta in ki je torej obvezno za vse oddelke tega našega vrhovnega upravnega sodišča, in to tudi za primere v bodoče, je velevažnega načelnega pomena za vsakega držav. uradnika. Znano nam je, da je bilo ravno v zadnjem času upokojenih več uradnikov, tik preden so dovršili polna efektivna leta, predpisana kot pogoj za priznanje določenega odstotka položajne doklade za pokojnino. Vsem tem je torej odprta tožbena pot na državni svet in je upati, da jim bo le-ta v smislu navedene svoje obvezne načelne odločbe tudi ugodil.

Še večje važnosti pa utegne biti to načelno stališče sploh za vse tiste držav. uslužbence, ki so bili upokojeni, preden so dovršili 10 let efektivne državne službe, pa so izpolnili več kot 9 in pol leta efektivnega službovanja. Tudi tem bi se moralo — če tolmačimo prednjo odločbo v širšem smislu — priznati pokojnina oz. sploh pravica do pokojnine, ker je vsekakor treba tudi v takih primerih analogno uporabiti predpis § 123. u. z., to je da se mora pričeta zadnja polovica leta kakor pri odmeri tako tudi pri odločitvi o pripadnosti pokojnine sploh računati kot cela.

Navedena odločba oz. razsodba, ki znači za državno uslužbenstvo veliko gmotno in moralno pridobitev je pa tudi pravno docela neizpodbitna ter temelji na pravilnem logičnem sklepanju, obenem je pa izraz globokega socialnega smisla in razumevanja našega vrhovnega upravnega sodišča. Saj vemo, da je položajna doklada pri mnogih uradnikih zelo važen in kar bistven del njihovih aktivnih prejemkov in je pogostoma razlika zaradi priznanja nižjega odstotka položajne doklade za pokojnino prav znatna.

K. M.:

Nedeljeno uradovanje.

Znano je, da so bile v državnih uradih v Avstriji trajno uvedene nedeljene uradne ure. To splošno pravilo, ki je enako veljalo za vse državne urade, razen takih, kjer je zaradi neposrednega stika z občinstvom in zaradi samega značaja posla potrebno celodnevno, deljeno uradovanje (kakor so na primer poštne uradi, kolodvorske blagajne), je veljalo brez izjeme za večja mesta, deloma tudi za urade po deželi.

Tudi v naši državi se je takoj po prevratu uvedlo zlasti v Sloveniji povsod enkratno dnevno uradovanje. Ta praksa je ostala v veljavi dolga leta, dokler ni bilo l. 1929. uvedeno deljeno poslovanje v državnih uradih. Kakšni razlogi so bili za to odločilo, nam ni povsem jasno, ker je dolgoletna izkušnja učila, da je nedeljeno uradovanje boljše in koristnejše za državo, obenem tudi mnogo cenejše, za uslužbenstvo pa udobnejše in bolj zdravo.

Ko se je letos na jesen spet na splošno uredil delovni čas tako, da se uraduje nedeljeno, kakor je bilo v splošno zadovoljstvo in v korist službi uvedeno že poleti, so se vsi državni uslužbenci zelo razveselili. Razloga za to je bilo dovolj. Saj je znano, da so državni uslužbenci, zlasti tisti v nižjih položajih, že dolgo časa prisiljeni, da stanujejo na periferiji, zelo daleč od svojih uradov. Z uvedbo enkratnega uradovanja jim je hoja v urad znatno olajšana, kar je posebno važno ob slabem vremenu v jeseni in pozimi, pa tudi v veliki vročini v poletnih mesecih. Mnogi uslužbenci so se prav zaradi uvedbe nedeljene službe mogli preseliti v okolico, kjer so stanovanja znatno cenejša. Vendar ta radost ni bila splošna, ker je za mnoge panoge državne službe ostalo še nadalje deljeno uradovanje. Tako se n. pr. uraduje dvakrat na dan pri sreskih načelnstvih, pri vseh finančnih uradih in to ne le pri direkciji, temveč tudi na carinarnah, pri davčnih in katastrskih upravah, dalje tudi pri policijskih oblastvih itd.

Uvedba enkratne dnevne službe za zimsko dobo se je utemeljevala z zmanjšanjem stroškov za kurjavo in razsvetljavo. Gotovo je, da je treba za razsvetljavo v zimskih popoldnevih izdati velike vsote, prav tako je pa v mnogih primerih treba uradne prostore

dvakrat na dan kuriti, kar spet občutno zviša izdatke za kurivo, ki so po novem pravilniku itak že skrajno nizko odmerjeni. Pri kurjavi in razsvetljavi se bo že zaradi uvedbe enkratne frekvence v večini uradov prihranilo več milijonov dinarjev, če bi se pa nedeljene urad. ure razširile še na vse ostale urade v državi, bi se ta prihranek še za več milijonov povečal.

Uradni prostori, ki se ob deljenem uradovanju čistijo zvečer ali zgodaj zjutraj pri luči, so stalno slabo prezračeni in površno osnaženi. Če se popolne služba ne opravlja, se morejo uradni lokali snažiti popoldne brez umetne razsvetljave in se lahko temeljito prezračijo.

Tudi z občega higijenskega stališča je za uslužbenstvo mnogo bolje, da se uraduje samo enkrat na dan, ker dolga pot v urad utruja uslužbenca za prihajajo popoldne manj spočiti na delo. Razen tega je pri deljenem uradovanju uslužbencem skoro nemogoče zahajati v naravo in na sprehod in s tem skrbeti za svoje zdravje. Dokazano je, da se tudi pri enkratnem uradovanju, če se vrši posel s količjak ambicije in veselja, more doseči iste ali še boljše uspehe, kakor pa z dvakratno frekvenco. Poglavitno je v uradu vselej duševno razpoloženje uslužbenstva in njegova volja do dela, ki se vsekakor poveča, če spozna, da se upoštevajo njegovi važni življenjski interesi. Zato bi bila uvedba splošnega nedeljenega uradovanja za vse urade brez izjeme koristna na obe strani: za državo in za uslužbence. Sicer je pa znano in s praktičnimi poizkusi znanstveno dokazano, da duševni delavec — še mnogo bolj kot ročni — ne more produktivno in dobro delati preko določenega časa. Trajno podaljšanje delovnika — kratkega odmora opoldne namreč ni mogoče smatrati za zadostno priliko za odpočitek, zaradi česar traja prav za prav uradna zaposlitev osebja ves dan od ranega jutra do večera — more v najboljšem primeru sicer mehanični uspeh dela navidez povečati, zato je pa kakovost tega dela tolikanj slabša in manj vredna. To se na vse zadnje pri stalnem prekomernem podaljšanju delovnega časa mora nepovoljno javljati v škodo državne uprave in poslovnih uspehov, prav tako pa tudi v škodo zdravja državnega uslužbenstva.

DR. K. D.:

Izračunavanje položajne doklade za pokojnino.

Splošno je znano, da priznava § 124 uradniškega zakona upokojenemu uradniku 50% od položajne doklade, če ima nad 20 let efektivne vračunljive državne službe, 60% mu pripada, če ima nad 25 let efektivne službe, 70% če ima nad 30 let, 95% pa tedaj, če ima 35 let efektivne, za pokojnino vračunljive službe.

Kaj je pa razumeti pod izrazom »dejansko v aktivni držav. službi prebita leta« zakon o uradnikih sam nikjer jasno ne pove. Ugotavlja samo v 1. odst. §-113., da to ni dnevničarska ali pogodbeniška služba. Iz drugih paragrafov bi pa mogli logično sklepati, da je s to »efektivno« službo mišljeno tisto državno, zares dejanski odsluženo službovanje, ne pa tudi n. pr. vojna leta, ki se štejejo dvojno, ali leta privatnega oz. javnega prejšnjega udeleževanja, ki se sicer za odmero pokojnine štejejo. Kako je z ugodnostno vračunano službo, kakor so jo poznale nekatere stroke v prejšnjih letih, n. pr. finančni stražniki, orožniki, dalje vsi uslužbenci, ki so do leta 1930. služili v južnih krajih naše države itd., iz zakona ni čisto točno razvidno. Ni pa dvoma, da bi se pri dosledni razlagi zakonskega besedila in pa celotnega smisla zakona, morala tudi taka ugodnostno računana služba smatrati kot efektivno službovanje. — Ta pojem »efektivne« službe, je v našo uradniško zakonodajo uvedel šele zakon o pridobitvi pravice do osebne pokojnine od 1. marca 1929., št. 16.972. Prejšnji uradniški zakon iz leta 1923. izraza efektivna služba ni poznal.

Ker se je splošno pri upravnih oblastvih predpis § 124. u. z. tolmačil v restriktivnem smislu tako, da je razumeti pod efektivno odsluženimi leti, polna koledarska leta, ne oziraje se na 1. odst. § 123. u. z., po katerem se mora pri določevanju pokojnine smatrati zadnja pričeta polovica leta službe kot cela, je marsikateri državni uslužbenec, ko je bil upokojen, imel veliko izgubo. Če namreč zahtevanih, 20, 25, 30 oz. 35 let ni bilo popolnoma izpolnjenih, dasi je do tega števila let manjkalo manj kot 6 mesecev, se je upokojencu priznala v pokojnino položajna doklada po nižjem odstotku oz. če je imel samo več kot 19 in pol leta službe se mu sploh ni vračunala položajna doklada v pokojnino.

Nek državni uradnik, ki je bil upokojen s 34 leti, 9 mesecev in 10 dnevi priznane efektivne držav. službe in mu je ministrstvo od položajne doklade vračunalo za pokojnino samo 70%, oziraje se na predpise § 124. u. z., je vložil zoper to odločbo tožbo na državni svet, ki je tožbi ugodil in izpodbijano odločbo razveljavil. To svojo razsodbo številka 32.336 od 25. oktobra 1932. utemeljuje državni svet takole:

»Uradniški zakon pozna v § 120. kot podlago za odmero količine osebne pokojnine: plačo in položajno doklado. Ker se pa po § 123. u. z. pričeta polovica leta računa kot cela, kadar se ugotavlja pokojninska podlaga od plače, je treba smatrati, da se pričeta polovica leta računa kot cela tudi pri določitvi

JOSIP SKALAR, viš. rač. svetnik v p., Ljubljana:

Ljubljanska nabavljalna zadruga.

Ko smo pred zadnjim občinim zborom te naše »Zadruga drž. uslužbenecv za nabavo potrebščin« objavili ravno v tem listu nekateri člani več člankov o potrebnih spremembah v odboru, in ko smo na občnem zboru letos v aprilu tudi dosegli to spremembo, si pač nismo mislili, da se bo poslovanje zadruga v tako kratkem času tako razmahnilo. V »Našem Glasu« je bilo že objavljeno poročilo o preureditvi poslovnih lokalov in člani so že sami imeli priliko se prepričati o praktični porazdelitvi in preureditvi prostorov. Lahko rečemo, da je izvršil sedanji odbor neprecenljivo delo, ko se je lotil tega važnega in res prepotrebne vprašanja. S preureditvijo je omogočeno sistematično izdajanje živil, dosežena je največja čistota in poslovanje bo tudi za uslužbenca veliko bolj enostavno. Kar čudim se, da se prejšnji odbori — v enem sem bil tudi sam nekaj časa — niso mogli odločiti za ta tako preprosti in bližnji korak: bali smo se pač visokih izdatkov za preureditev. Sedanji čas pa zahteva take investicije in naša mariborska posestrina nam je najboljši dokaz, da brez investicij ni napredka.

V zadnjih mesecih je število članstva — in to kupujočega! — zelo naraslo. Prodajalna je skoraj vedno polna strank, ki so zadovoljne z dobrim blagom in z zmernimi cenami. Pri tem je treba poudariti, da porasta kupujočega števila članov ni pripisovati sedanjemu mizernemu položaju državnih uslužbenecv in da le-ti ne iščejo pri nji kredita. Nasprotno! Velika večina teh novih članov kupuje v zadrugi proti gotovini. Zelo zanimivi so zadevni statistični izkazi, ki nam vsak mesec kažejo porast kupljenega blaga, pa tudi plačila zadrugarjev so vsak mesec večja, medtem ko se njihovi dolgovi stalno zmanjšujejo. Je pač tudi to zasluga sedanjega odbora, ki posveča izterjevanju starih dolgov veliko skrb.

Pozdraviti je tudi uvedbo prodaje dobrih domačih vin po zelo nizki ceni, ker je s tem tudi državnim uslužbencem omogočeno okrepčilo za mal denar. Upam, da bo vodstvo zadruga nadaljevalo započeto delo, tudi v tem pravcu in da ni več daleč čas, ko nam bo nudila naša zadruga tudi v prehranjevalnem oziru zatočišče, kakor naša mariborska posestrina svojim članom.

Pravilno je tudi bilo, da se je ukinila pasivna čevljarna, ki je prav po nepotrebnem obremenjevala našo nabavljarno zadrugo. Sicer je pa tudi to vprašanje rešeno dogovorno s poštar. Gospodarsko zadrugo, kjer si morejo tudi zdaj še naši člani naročiti čevlje po meri.

Nakup življenskih potrebščin se vrši na zelo solidni bazi in je tudi v tem oziru preskrbljeno za pravi red. Nadzorstvo nad prometom v zadrugi in nad uslužbenci je stalno; za slednje je preskrbljeno v vseh ozirih, tako kakor določa zakon. Pogreška, ki se je v tem oziru storila v prejšnjih letih je popravljena ter je poskrbljeno, da se taki primeri v bodoče ne bodo več dogajali.

Edina skrb, ki jo ima načelstvo, je še precej visok poslovni davek, ki je bil za minila leta predpisan v prejšnjih letih, pa doslej še ni bil plačan. Upati je, da bo finančno ministrstvo že vendar enkrat upoštevalo dobro utemeljeno prošnjo za odpis tega davka, s čimer se bo stanje zadruga še izboljšalo.

Po provizorični bilanci za prvo polletje 1932. izkazuje zadruga preko Din 75.000— dobička, kar je jako lep in razveseljiv napredek. Moja iskrena želja je, da zadruga v tem pravcu napreduje in da skuša pritegniti k sodelovanju še vse ostale člane, med katerimi so tudi navdušeni zadrugarji. Vsem tovarišem naj velja moj apel: Združimo se vsi za nadaljnji dobrobit naše nabavljalne zadruga in nas vseh!

Odločbe splošne seje drž. sveta.

I.

Sodniški pripravniki, ki nimajo popolnih treh let državne službe, ob ostalih občin pogojih ne morejo zadržati stalnosti niti napredovati iz pripravniške v pomožno skupino. Od tega se izvzemajo samo tisti sodniški pripravniki, ki se po členu 48. uvodnega zakona o zakoniku o sodnem postopanju v civilnih pravnih postavlja jo za sreske sodnike.

II.

Postavitev dnevničarjev na mesta zvančnikov in služiteljev tudi v času od dne 31. avgusta 1931. do konca tega proračunskega leta ne nasprotuje nobenemu zakonskemu predpisu.

III.

Če prestane služba po preteku bolovanja 12 mesecev — člen 133., točka 2., v zvezi s členom 111. prejšnjega zakona o uradnikih iz leta 1923., je priznati za pokojnino tudi čas službe po preteku 12 mesecev bolovanja do dne, ko se izda odločba o upokojitvi.

Te odločbe so obvezne za oddelke državnega sveta. Vpisati jih je v knjigo odločb obče seje državnega sveta.

Iz obče seje državnega sveta, dne 30. maja 1932., št. 17.697/32 (ad I.), in dne 25. junija 1932., št. 21.007/32 (ad II. in III.).

GERMAINE BEAUMONT:

Njegova Aneta.

Ko je Aneta vzela Luciena Miroitierja za moža, je bila prepričana, da je zelo bogat in da bo še bolj. Ko je pretekel mesec dni, ji je od vseh lepih nad ostala ena sama bridka resničnost. Edino premoženje, ki ga je imel Lucien, je bil nepremagljiv optimizem, ki se je izražal v kratkih besedah: Se bo že še uredilo! In verjeti moramo, da so te besede imele skrivnostno čarovniško moč, kakaj dvojica si je zares vse uredila. Toda s kakšnimi naporil!

Ni bilo tedna, da se ne bi bil Lucien vrnil z brezbrzi obrazom mladega psička, ki je kaj zakrivil. Aneta je vselej prebledela in trepetaje pričakovala Jobovo vest. »Draga punčka, spet majhno razočaranje, ampak ne stori si nič iz tega, se bo že še uredilo. Le pomisli, da me je ravnatelj vrgel na cesto!«

»Ah, Lucien, že spet! Kaj bo z nama?«

»Ravno tisto, kar je bilo minili mesec. Saj nisi umrla zaradi tega, kajne? Jaz tudi ne. Si že pomagava. Za enkrat je najvažnejše, da se preseliva. To stanovanje je predrago. Poiškati morava drugo. Kdo se veseli, da pride na drugi konec mesta, v drugo stanovanje? To je moja Aneta. Kdo bo vesel, če te oguljene ure ne bo več moral gledati: moja Aneta. In kdo ni prav nič hud na Luciena? Spet moja Aneta. In kdo me navzlic vsemu rad ima?«

»To je Tvoja Aneta,« je nadaljevala in pala v objem ljubeznivega norčaka.

Pokazala je uri jezik, pospravila vse in selila sta se iz okraja Muette v Picpus, iz

Picpusa na Montmartre, z Montmartra v Vaugirard. Prav tako kakor metulj je frfotal Lucien od poklica električarja k živilski stroki, od nje k časnikarstvu, iz časnikarja je postal tajnik, zapustil je tajništvo in se posvetil trgovini in tako naprej. V presledkih so bili časi, ko je bil brez službe, kar je Aneta silno mučilo. Lucien pa nudi dilo priložnost, da je zidal najrazkošnejše gradove v oblake.

Vsak bo lahko razumel, da Lucien Aneta ni mogel obsipavati z darili, ker sta prav komaj krila izdatke za gospodinjstvo. Na domestil je to s silo domišljije.

»Ljuba Aneta, danes je tvoj rojstni dan. Tu imaš pred vsem šopek vijolic za dve desetici. Komaj trije cvetki so, za kaj, na žalost! dandanašnji prodajajo vijolice tako drago, kot so nekaj jajca. Ampak razen tega šopka Aneta, ti podarim krasni briljant, katerega sva včeraj videla v Rue de la Paix. Drugalarj ga bo spravil, dokler ga ne plačam, ampak kar misli si, da je že tvoj. Kdo kar divja od veselja, da je dobil majhen šopek in tako velik dijamant?«

»Tvoja Aneta!«

Drugič je spet izjavil:

»Srček, malo da nisem pozabil na tvoj god. K sreči sem še zadnji trenotek pogledal v koledar, na, prinesel sem ti gumijevih bonbonov. Toda sklenil sem, da ti k temu podarim še kožuh iz kunjega krzna. Dokler ga ne pošljejo, si pa daj kar stari plašč po praviti, to bo previdneje. Kajne, da si srečna, jeli? Zdjaj si že skoro zavita v kožuh!«

Tako ji je za povrsto podaril zapetnico iz rubinov, katere sicer nikoli ni videla, biserne ogrlice, ki so ostale kar pri dragu-

Kaj je s stanovanjskimi najemninami?

Ljubljanski tednik »Pohod« objavlja v svoji 5. številki o stanovanjskem vprašanju, ki je zlasti za nas drž. uslužbenca življenske važnosti, sledeči povsem pravilni in točni članek. Veseli nas, da vsaj nekateri drugi listi tako objektivno in prav presoja jo to, za vse stalne nameščence najbolj pereče vprašanje. — Članek se glasi:

»Teško pričakuje uradništvo in delavstvo rešitve stanovanjskega vprašanja, ki se vleče v večnost kakor ljubljanska megla. Z mesta ga niso spravili shodi udruženja državnih in privatnih nameščencev, ne poziv gospoda bana niti deputacija sestradanih najemnikov pri ministru g. Puclju, vse je bilo brezuspešno!

Tudi ljubljansko dnevno časopisje se nekam izogiblje tega vprašanja. In vendar je ravno to vprašanje tako važno, tako pereče, di bi se ga ne smelo odlašati! Splošno znano je, da so sta-

novanjske najemnine v Jugoslaviji med vsemi evropskimi državami najvišje! Rešitev, ki je predvidena v namenu zidati cenejša stanovanjska poslopja, je samo tolažba, ki nam jo nudijo zelo modri hišni posestniki, kajti s tem bi se uradništvu in delavstvu pripomoglo morda po desetih letih, a pomoč je nujna, potrebna je danes in ne čez deset let! Rešitev tega vprašanja se mora pospešiti, pa takoj in brez odloga! To je navadno robstvo, ako mora danes človek dati za njemnino najpreprostejšega stanovanja večkrat nad polovico svojih prejemkov. Skrajni čas je, da se uradništvu in delavstvu pri-skoči na pomoč! Državnim uradnikom so se obično znižali prejemki, a najemnine so ostale iste! Prišel bo še čas, ko bodo na uradništvo in uslužbenstvo prihajali razni pozivi, a danes, ko trpijo vsi pod pezo visokih najemnin, jih nihče ne vidi.«

Stanovanjski problem.

Stanovanjski zakon. Ljubljanski »Kmetijski list« poroča: »V ministru-stvu za socialno politiko se izdeluje nov stanovanjski zakon, ki bo ščitil najemnike pred deložacijami, višino najemnin pa bodo samoupravne oblasti določevale v okviru tega zakona.«

Ustanovitev Društva mariborskih najemnikov. Nedavno se je vršil v Mariboru občni zbor »Društva najemnikov stanovanj in poslovnih lokalov za Maribor in okolico«. Predsednik pripravljalnega odbora je orisal najemniški položaj ter naglasil potrebo regulacije najemnin in ustvaritve močne stanovanjske zaštite. Soglasno so bila nato sprejeta društvena pravila in je bil izvoljen naslednji odbor: predsednik Rudolf Tumpelj, namestnik prof. Adolf Pečar, odborniki dr. Vladimir Travner, Matej Božičev, Mirko Feldin, Anton Lipovšek, Gjuro Valjak, Anton Mohor, Edo Karner, Franc Regent, Franc Krajnik, Joško Mohorko, Anton

Bajt in Stane Hiti, pregledniki računov so pa Ludvik Šnuderl, Lojze Doležal in Ivan Ribič. Pristopnina k društvu znaša 1 Din, mesečna članarina 2 Din in mora biti plačana vedno četrtletno naprej. Brezposelni člani so v času nezaposlenosti oproščeni plačevanja članarine.

Beograjska stanovanjska zadruga. Nedavno se je vršil občni zbor te zadruga, ki je bil zelo buren, to pa zato, ker odbor ni izpolnil svojih obljub glede gradnje zadrugnih stanovanjskih hiš. Po načrtih bi moralo biti do 1. novembra t. l. dovršenih 174 hiš, kar pa se predvidoma ne bo zgodilo. Iz poročila odbora je bilo razvidno, da je zadruga zbrala od članov za dovršitev stanovanj vsega skupaj 2.300.000 Din, Državna hipotekarna banka je pa posodila ostali potrebni znesek, tako da znaša skupna svota, ki je na razpolago za dovršitev gradbenega načrta, vsega skupaj 13.968.000 Din.

Vestnik.

Zamudnikom! Te številke naročniki, ki se poslanim jim ponovnim pozivom za plačilo dolga na naročnini niso odzvali, ne prejmejo več. Ukrenjeni so že potrebni koraki za sodno izterjanje dolga. S tem bodo nastali zamudnikom, ki niti na ponovljene pozive nikakor nočejo poravnati svojih obveznosti, nepotrebni visoki stroški. K temu koraku je naša uprava absolutno prisiljena, če naj se list, ki nima niti premoženja, niti rezerv, ne subvencij oz. podpor od nikoder in ki je odvisen samo od točnega plačevanja naročnine, še nadalje vzdrži. O potrebnosti našega glasila,

zlasti v današnjih časih, pa menda nihče ne dvomi.

Razlika na plači in vplačevanje v pokojninski sklad. Po §-u 259. u. z. pripada vsem uradnikom, ki bi po novem uradniškem zakonu prejeli manjšo plačo oz. položajno doklado od prejšnje, razlika, ki se vodi v knjigah posebe. Všteva se tudi v pokojninsko osnovo, če je bil uslužbenec prej upokojen, preden je dosegel plačo oz. položajno doklado v prejšnji višini. Ker so nekateri nakazovalci napačno razlagali navedeni paragraf in čl. 32. pravilnika o uradniškem pokojninskem skla-

»Ljuba Aneta, sporočim ti, da namera-vam za naju sezidati majhno palačo. Tako bova imela varen in stalen dom. Poleti bova šla vselej na počitnice k mojemu stricu Edgardu v Compiègne. Vsako zimo bova šla za tri tedne v Beaulieu. Vsako leto ti podarim za rojstni dan lep biser. Kadar mi bodo dohodki to dovoljevali, bom vselej kupil močnejši avtomobil, boljše znamke. Tako ti bo teklo življenje v razkošju in udobnosti. Ana. Poljubi me.«

Poljubila ga je. Toda ko je ostala sama, se je zgrozila, ker je zagledala svoje življenje jasno pred seboj, kako poteka čisto ravno kot cesarska cesta, kakor z ravnilom potegnjena, brez sence. Mraz jo je stresel ob misli, da bo stanovala zmerom v istih hišah, da bo gledala zmerom isti kosček neba. Mraz jo je spreletaval ob misli, da bo imela zdaj prav vse tisto, kar si je kot Lucienova žena tako strastno želela. Le-deno jo je spreletavalo ob misli, da je pre-zrta, kako jo je tih pet let ta ubogi revež bogatil z vsem nepričakovanim, z razposajeno radostjo, z veseljem, brezskrbnostjo, z norčijami in mladostjo.

Ko se je gospod Ecoland vrnil tisti večer iz tovarne, je dobil ženo, ki je slonela vsa objokana v naslonjaču.

»No torej,« je z nezadovoljnim obrazom menil, »kaj naj pa to pomeni? Si morda bolna? Ne. Mar pogrešaš kaj? Ne. Je bil kdo morda neprijazen s teboj? Ne. Ali sem ti jaz kaj storil? Ne. Torej kdo je tako nesposoben?«

Dvignila je žalostne oči k njemu in odgovorila: — toda ali je mogel razumeti? »Njegova Aneta.«

du, je finančno ministrstvo odločilo pod št. 118.300/II od 3. okt. t. l., da je razliko po § 259. u. z. smatrati kot sestavni del plače, ki kot taka pride v poštev pri odmeri podlage za vlaganje v uradniški pokojninski sklad. Kjer se doslej od te razlike še ni pobiral določeni odstotek kot vloga v navedeni sklad, se mora to počenši s 1. decembrom t. l. urediti. Finančna direkcija bo od decembrskih prejemkov odtegnila fin. uslužbencem naenkrat vse neodtegnjene zneske za ves čas od 1. aprila do 30. novembra t. l. V drugih resortih so odtegljaji razdeljeni na več obrokov. Ta nepričakovani odtegljaj bo vse uslužbenke prav hudo zadel.

Izplačevanje pokojnin v inozemstvu. Ministrski svet je sklenil, da se vsa izdana dovoljenja za prejemanje pokojnine v inozemstvu razveljavijo in se s 1. decembrom t. l. ustavijo vsa izplačila pokojnin v inozemstvu, bodisi da so se vršila naravnost upravičencem ali pa po pooblaščenih. — O tem je prejela fin. direkcija sicer od ministrstva kratko obvestilo, ki je pa precej nejasno. Zato je prosila za pojasnilo, kako je v tem vprašanju postopati. Zaenkrat se decembrske pokojnine v inozemstvo ne bodo nakazale. Kako se bo pa to izplačevanje v bodoče vršilo, bomo takoj objavili, čim za to izvemo.

Pristojnost finančnih direktij za izplačevanje pokojnin. Fin. ministrstvo je ugotovilo, da nekateri upokojeanci prejema pokojnino s poštnimi čeki od določenih direktij, dasi stanujejo na ozemlju druge direktije. Da bo ministrstvo moglo čim točneje nadzorovati upokojeance, je treba, da prejema vsak upokojenec pokojnino od finančne direktije, ki je zanj krajevno pristojna. Zato je izšel odlok št. 46.609/1 od 22. okt. t. l., po katerem morajo finančne direktije do 1. decembra pokojnine vseh tistih upokojeancev, ki ne živijo na njihovem ozemlju, odstopiti v izplačevanje krajevno pristojnim direktijam.

Organizacija upokojenih orožnikov. V Beogradu se je ustanovilo društvo upokojenih orožnikov za vso državo. Društvo, ki naj po svojih pravilih podpira člane v bolezni in ob smrti, ima po pravilih tudi namen gojiti družabnost med orožniškimi upokojeanci in aktivnimi orožniki. Društvo namerava baje kasneje zgraditi dom za siromašne člane in njihove svojce. Člani so redni in plačajo po 10 Din na mesec, podporne pa 5 Din na mesec. Za pogrebne stroške namerava baje društvo dati rodbinam umrlih članov po 1000 Din.

Naši javni proračuni. Pod tem naslovom piše »Kmeti list« med drugim: »Silno breme za vse naše javne uprave je dalje ogromno število javnih nameščencev. Samo država zaposluje

nekaj stotisoč ljudi! V tem oziru bo treba enkrat začeti delati red. Res je sicer, da je število študiranih ljudi, ki iščejo službe, vedno večje; toda država nima dolžnosti, da mora vse študirane namestiti, ampak ima le pravico zaposliti jih toliko, kolikor jih res rabi! Pod prejšnjimi vladami je bilo proti tej zlorabi javnega denarja težko kaj ukreniti, ker so bile do malega vse »stranke« obvezane, da preskrbe svoje »agitorje« itd. s službami; danes bi se pa že dalo kaj ukreniti proti temu zlu in napraviti red. V javni službi naj deluje samo toliko ljudi, kolikor jih je res treba, vse drugo pa se mora polagoma opustiti.«

Uradniška menza v Beogradu. V menzi, ki je bila otvorena v domu Zveze nabavljalnih zadrug v Beogradu, Poenkareva ulica 21, morejo čobiti prehrano člani katerekoli zadruge drž. uslužbencev iz vse države, kadar prihajajo v Beograd. Cene za izdatno, zdravo in dobro hrano so kar najnižje. Ob delavnikih velja za poedine obroke kosilo 8 Din in večerja 7 Din, a ob nedeljah velja kosilo 11 Din. V mesečnem abonmaju se plača za kosilo in večerjo Din 390, samo za kosilo 240, ali samo za večerjo 180 Din.

Kongres agronomov. V dneh 22. do 24. septembra t. l. se je vršil v Beogradu občini zbor Zveze agronomov kraljevine Jugoslavije. Zborovalci so odobrili živahno in vestno delo odbora. Kongres je sprejel več sklepov, tako glede izboljšanja gmotnega stanja agronomov, o osnutku poljedelskih zbornic, sprejel je predloge o osnovanju odborov za proučevanje raznih strokovnih vprašanj. Poseben odbor, ki bo zbral rezultate teh proučevanj, bo predložil izčrpano spomenico poljedelskemu ministrstvu.

Vračanje odtegljajev za Zvezo nabavljalnih zadrug. Zakon o zadrukah drž. uslužbencev določa v § 24, da imajo pravni nasledniki umrlega uslužbenca pravico do povračila odtegljajev, ki so bili odtegnjeni od plače oz. pokojnine pokojnega uslužbenca ali upokojenca. Te zneske mora Zveza nabavljalnih zadrug v Beogradu na zahtevo vdovi ali pokojnikovim otrokom izplačati.

Zobozdravnik

dr. med. RADO SFILIGOJ

sprejema vsak delavnik od 8.—11. in od 2.—5 ure v Tavčarjevi ulici 4/I. Za državne nameščence, upokojece in njih družinske člane 30% popusta.

Po svetu.

Redukcije v Avstriji. Da se znižajo osebni izdatki v državnem proračunu, je avstrijska vlada sklenila izvesti znatno redukcijo drž. uslužbenstva. Do 1. oktobra je bilo deloma upokojenih, deloma začasno upokojenih oz. odpuščenih že preko 2000 avstrijskih drž. uslužbencev. Enako število je reducirano do konca novembra.

Sprememba pokojninskih predpisov na Francoskem. V zadnjem času je francoski parlament sprejel zakon, s katerim so se izpremenili predpisi o upokojevanju drž. uslužbencev tako, da se je minimalna doba za upokojeitev precej znižala. Po novih predpisih morejo upravni uradniki zaprositi za upokojeitev že po dovršenem 60. letu, prometni uslužbenci pa, ki vrše eksekutivno službo, že s 55. letom. Država more redoma upokojevati upravne uradnike, ki so dopolnili 63. leto, uslužbenec v eksekutivni prometni službi pa po dopolnjenem 60. letu. Če postane uslužbenec duševno ali telesno nesposoben za službo že prej, se more tudi prej upokojevati, vendar pa je za to predpisano posebno, precej strogo postopanje, da se prepreči zloraba s strani uradnih predstojnikov.

Razmere v Severni Ameriki. Tudi to bogato deželo je zajel val svetske krize. Posledice so strašne: 12 milijonov nezaposlenih delavcev, nad 10.000

propalih bank in nad 8000 propalih velikih trgovskih in industrijskih tvrdk. Žrtve te splošne gospodarske stiske so — kakor povsod — v prvi vrsti javni in zasebni uslužbenci. Zlasti v samoupravnih službah je položaj za nameščence skrajno slab, ponekod naravnost obupen. Velik del uradništva je bil upokojen oz. odpuščen, mnogi poslani na neplačan dopust, ostalim so pa bile znatno znižane plače, katerih pa niti redno ne prejemajo. Tako je n. pr. mesto Chicaga svojim 18.000 učiteljem dolžno nad 20 milijonov dolarjev in to za veliko število mesecev, za katere niso prejeli nobenih prejemkov.

Znižanje plač in cen na Francoskem. Zaradi varčevanja v državnem gospodarstvu namerava francoska vlada znižati tudi prejemke drž. uslužbencev. Da bi jih pa to znižanje premočno ne zadelo, namerava vlada najprej s prisilnimi ukrepi doseči ustrezno znižanje cen vseh poglavitnih življenjskih potrebščin. Imenovana bo posebna komisija, ki bo strogo nadzirala gibanje cen in bo izvedla maksimiranje cen vseh predmetov, pri čemur bo upoštevala proizvodne stroške, režijo in splošne cene na svetovnem trgu. Vlada računa, da bo mogla znižati cene življenjskim potrebščinam za 10 do 15%, za kolikor namerava znižati tudi uradniške prejemke. Na ta način upa vlada dobiti za svoj načrt v parlamentu potrebno večino.

Nove knjige.

Kako vzgojim svojega deco? Za meščanske, kmečke in proletarske matere sestavila Milica Stupanova, učiteljica na vladnici drž. učiteljskega v Mariboru. Založba revije »Žena in dom« v Ljubljani. Cena Din 30.—. Strani 148. — Izšla je ta knjiga, ki je izmed prvih slovenskih del, katere podrobno obravnavajo vsa vprašanja sodobne vzgoje otrok. Pisateljica je razdelila knjigo v več poglavij, v katerih obravnava posebe detinsko dobo, otroka v predšolski dobi ter končno mladostno dobo otroka. Podrobno razpravlja o meščanski, kmetijski in proletarski deci. Negi telesa in skrbi za zdravje, pravilni prehrani, obleki, telesni in socialni vzgoji so posvečena posebna poglavja. Knjiga govori tudi o otroških igrah in delu, končno o umetniški, mirovni ter verski in нравni vzgoji otrok. Knjigi je pridejanih več slik.

H. Marjanović: Šibenik in reka Drina. Propagandni odsek Jadranske straže v Ljubljani je izdal kratek vodič pod prednim imenom. Brošura, ki obsega 32 strani je prav čedno ilustrirana in vsebuje kratek, pa zgoščen opis mesta Šibenika in okolice. Kar knjižico posebno odlikuje je dosledno in smotreno opisovanje umetniških

spomenikov, kar more potniku prav dobro služiti. Drugi del vodiča vsebuje kratek potopis »Navzgor ob Krki«, kjer pisec g. Humbert Marjanović, tajnik ljublj. učiteljskega, popisuje znamenite slapove in stare samostane. Uspelo knjižico, ki velja samo 6 Din in je prav okusno izdana, priporočamo vsem, ki nameravajo obiskati Šibenik in njegovo okolico, pa tudi drugim, ki se zanimajo za naravne in umetnostne lepote naše Dalmacije.

»Zdravje«. Vsebinska 7. do 8. številke: Med zdravjem in boleznijo. Dr. Pirc Ivo. Pljučnica — nevarna nalezljiva bolezen. Dr. Meršol Valentin. Nezgode v gorah. Skrbstvo za mladino v Avstriji, zaposleno v pridobitnih poklicih. Berdajs Jože. Namisljeni bolnik. Dr. F. G. Glasnik higien-skih ustanov v dravski banovini. Urejuje dr. Karel Petrič. Vestnik protituberkuloznih lig. Dobro čtivo. Prerogjenje. Pripoveduje Milan Vrtačnik. Drobiž. — Urednik dr. Ivo Pirc. — List izhaja vsakega petnajstega v mesecu. — Uprava Ljubljana, Zaloška cesta 2. Letna naročnina 30 Din. Zelo dobro urejeni zdravstveni mesečnik vsem družinam drž. uslužbencev priporočamo.

Uporaba premoga v domači kurjavi.

Premog se deli po svoji kakovosti v tri velike skupine, in sicer v črni premog, rjavi premog in lignit. V dravski banovini in v naši kraljevini sploh se pridobiva največ rjavega premoga in lignita, črnega premoga je le malo. Ligniti radi slabe kurilne moči v splošnem ne pridejo v poštev za domačo kurjavo. Pri nas se uporablja v to svrhu izključno le rjavi premog.

Premog se pridobiva v rudnikih, in sicer z ročnim ali pa mehanskim odkopavanjem. Pri enem ali drugem načinu odkopa ostane neki del premoga v večjih kosih, del v manjših, del pa odpade tudi na drob. Tako, kakor se premog v jami odkopava, se izvozi na dan in tam se šele potem loči v razne vrste, ki se v splošnem nazivajo kosovec, kockovec, orehovec in zdrob. Zdrob se uporablja izključno le v tovarnah in torej ne pride v poštev za domačo kurjavo. Za to kurjavo se pri nas uporablja po največji meri kosovec, v zadnjem času pa prehajajo odjemalci tudi na kockovec in celo na orehovec. Naziranje mnogih odjemalcev premoga, da bi bil kockovec ali orehovec nekaj premog druge, torej slabše vrste, je popolnoma napačno, ampak se s temi označbami hoče le povedati to, da so posamezni kosi samo veliki prilično kope, označba orehovec pa že sama po sebi pove, v kako velikih kosih se sortira ta premog. V splošnem sortirajo rudniki premog takole: kosovec vsebuje komade od ca. 70 mm dalje, kockovec od približno 30 do 70 mm, orehovec od približno 15 do 30 mm, zdrob izpod 15 mm.

Uporabljenost premoga odvisi v splošnem od njegove kurilne vrednosti, ali še točneje povedano, od tega, koliko toplotnih točk pri gorenju razvija. Toplotne točke, ki se označujejo z besedo »kalorija«, se merijo na poseben način. Pri nas najbolj znani premogi, ki pridejo za domačo uporabo v poštev, razvijajo pri gorenju približno naslednje toplotne točke (kalorije): Zabukovec prilično 5000 kalorij, Trbovlje prilično 4950 kalorij, Huda jama prilično 5300 kalorij, Zagorje prilično 4800 kalorij, Hrastnik prilično 4900 kalorij, Rajhenburg prilično 4700 kalorij, Lješa prilično 4900 kalorij, Sv. Neža Liboje prilično 5200 kalorij, Št. Janž prilično 4300 kalorij.

Kdor hoče zmanjšati izdatke za kurjavo, bo kupoval vedno le premog, ki pri vsaj

enaki ceni napram drugemu premogu daje večjo vročino.

Najdražji v ceni je vedno kosovec, cenejši je kockovec, še cenejši je orehovec. Pri nas so odjemalci premoga navajeni po največ rabi kockovec dasiravno ima tudi svoje slabe strani. Posamezni komadi so navadno tako veliki, da se ne dajo uporabljati niti v pečeh in niti v štedilnikih, ampak jih je treba šele razbijati. Vsled razbijanja pa se tekom časa v kletih nabere veliko neuporabnega prahu in je kupec za ta odpad na premogu oškodovan in to velikokrat celo dvojno, prvič ker tega zdrobnega premoga sploh uporabiti ne more, drugič pa, ker ima še izdatke za odstranjevanje istega iz kleti. Kockovec, ki ima, kot smo že spredaj povedali, približno velikost pesti, je za domačo kurjavo in to posebno v pečeh mnogo prikladnejši, ker ga ni treba razbijati, kurilno vrednost ima pa isto kot kosovec. V štedilnikih pa je po največ razdalja med goriščem in pa med ploščo štedilnika tako malenkostna, da je tudi še kockovec mnogokrat prevelik in mora gospodinja napraviti v gorečem premogu šele prostor, da more v odprtino štedilnika postaviti lonec. Če se hoče to preprečiti, bi bil za štedilnik najbolj uporabljen premog orehovec. Če se uporablja v domači kurjavi kockasti premog ali orehovec, se ne prišteje samo na tem, da ni potreba tega premoga popolnoma nič razbijati, ampak tudi pri tem, da je tako kockovec, kakor tudi orehovec cenejši kot kosovec. Nemčija, ki je gotovo v izrabljanju materiala ena najbolj naprednih in racionalnih držav, uporablja za domačo kurjavo v pretežni večini orehovec, ali kvečjemu kockovec. Sicer je težko svetovati vsakemu posamezniku, za katero sortacijo bi se odločil, ker neki odjemalci imajo tehtne vzroke, zakaj hočejo uporabljati kosovec in tudi ni namen tega članka, da bi jih hoteli proti njihovu boljšemu prepričanju o čem drugem preveriti, ampak hočemo samo onim našim članom, ki niso še razmišljali o tem, kako bi se dali stroški za kurjenje zmanjšati, dati praktične migljaje. Sicer pa si more marsikdo pomagati s tem, da vzame tako zvani srednji premog, v katerem je pomešan kosovec in kockovec. Potem more pri kurjenju izbirati one kose, ki mu najbolj bodisi za peči, bodisi za štedilnik ustrezajo.

(»Zadrugar«, Ljubljana.)

Stanovanjska higijena pozimi.

Značenje stanovanjskih sob je pozimi prav itak potrebno kot poleti; gospodinja, ki iz napačne varčnosti greši (proti tej zdravstveni zahtevi, mora mali prihranek na kurivu poplačati s slabimi posledicami opustitve kurjave. Kajti tisti, ki pozimi ne marajo dostopa zunanjega zraka, niso iz premožnih slojev, temveč iz manj imovitih. In ker imajo le-ti povprečini že itak premalo prostora v razmerju do števila družinskih članov, je škoda tem večja, če se sobe ne zrači. Če pomislimo, da z dihanjem zraku neprestano odvzemamo kisik in mu oddajamo ogljikovo kislino, in če nadalje pomislimo, da sme biti v dobrem zraku samo 0,03% ogljikove kisline, potem se ne bomo čudili, da začne v neprežračenih so-

bah s številnimi stanovanjski posamezniki kaj hitro boleti glava, da postanejo omotični itd. Dalje se dvigne v takih prostori toplota večinoma na višino, ki je že sama na sebi nevarna, ker nas omehkuži in v podvojenem na sprotnosti proti mrzlemu zrakom namu zraku pospešuje prehlajenje. Če se vrh tega porabi peč še za kurjenje in se s tem vodna para v sobi meri primeša sobnemu zraku, nastane v zaprtih prostorih plinska mešanica, ki jo moremo označiti naravnost za strup za telo. Uporabnost te tekočine občutimo najbolj, če stopimo v takih prostorov ven na prosto. Nihče pričnemo tedaj globoko dihati, da kolikor mogoče hitro oddamo naravno ogljikovo kislino in dopolnimo nedostno množino kisika, tako dolgo,

da teče kri zopet lahko in prosteje po žilah.

Torej je zadostno zračenje stanovanjskih prostorov prav tako potrebno kot jed in pijača. Dopoldne in popoldne se morajo ne glede na sobno toploto odpreti okna, zlasti če sije sonce. Glejmo na to, da pozimi ne ojačimo zapiranja oken, zgolj v svrhu ohranitve toplote, razen če stavbne razmere to zahtevajo; s tem se prekine potrebno in neprestano samočiščenje zraka, na škodo zdravja.

Zdravstveni drobiž.

Pri epilepsiji je profesor Bleuler ugotovil, da so starši bolnika v 70 odstotkih močni pivci.

Če se nam noge potijo. Razširjeno je mnenje, da je nezdravo, če odstranimo smrdeči pot nog; to mnenje je popolnoma napačno. Prav tako praznovorno in neopravičeno je mnenje, da preide pregnani pot na kakšen notranji organ in da le-ta zato zboli. Komur se noge potijo, more potenje od-

straniti prav lahko in brez škodljivih posledic s formalinom, kromovo kislino ali z jodom. Njegova okolica mu bo za to prav hvaležna.

(Iz »Zdravja«).

Razno.

Nekaj pošne statistike. Iz poročila prometnega ministrstva o pošt-nem, telegrafskem in telefonskem prometu v državi za leto 1930. posnema-

mo nekaj zanimivih podatkov. V navedenem letu je bilo v državi 4012 pošt. Od teh 771 državnih, 1125 pogodbenih, 303 pomožne in 1813 občinskih pošt. Poslovalo je 1667 telegrafskih postaj in 1110 telefonskih central. V državi so bile 4 avtomatske telefonske centrale in 1218 javnih govorilnic. Čistega dohodka je bilo nad 177 milijonov dinarjev. Od tega je dobiček poštne hranilnice nad 35 milijonov dinarjev. Čisti dobiček poštne uprave stalno narašča.

Cenjenim damam priporoča

IVANKA STEGNAR, LJUBLJANA
STRITARJEVA ULICA

svojo bogato zalogo najmodernejših damskih klobukov po najnižjih cenah. Popravila točno in ceno. Žalni klobuki vedno na zalogi.

Zimsko perilo

rokavice, nogavice, kravate, moderne bluže, torbice in razne pletenine kupite najbolje pri tvrdki

Miloš Karničnik Ljubljana, Stari trg 8

NA OBROKE
MANUFAKTURA — PERILO — TRENČKOTI

DRŽAVNI URADNIKI POPUST SKLJUČOČ SE NA TA OGLAS

MANUFAKTURA »REKORD«

Ljubljana: ALEKSANDROVA 8 — MARIBOR Gregorčičeva 20

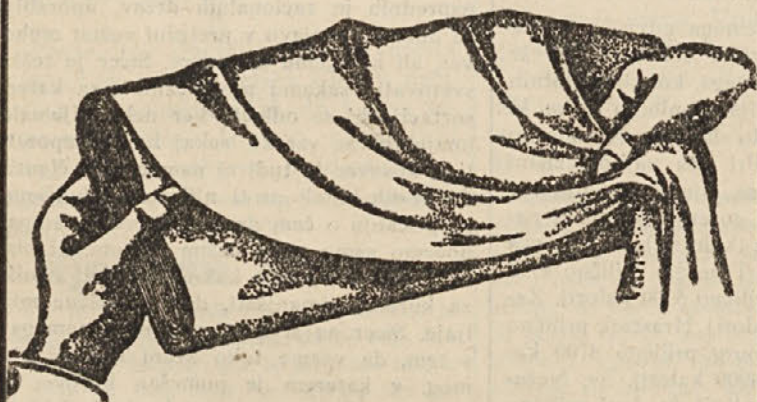
Varno naložite
svoj denar v

VZAJEMNI POSOJILNICI

REGISTROVANI ZADRUGI Z OMEJENO ZAVEZO
V LJUBLJANI ♦ MIKLOŠIČEVA CESTA ŠT. 7
POLEG GRAND HOTELA UNION V LASTNI PALAČI

Obreštuje najugodnejše
Telefonska številka 2412
Štev. poštne hran. 11.165

A. & E. Skabernè, Ljubljana

Velika izbira češkega in angleškega sukna.

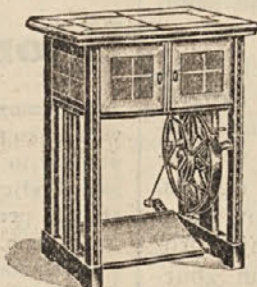
Priporočamo tvrdko

M. Tičar, Ljubljana
za nakup vseh pisarniških
in šolskih potrebščin.

Priporočamo Vam najboljše šivalne stroje in kolesa

Adler, Gritzner
Švicarski pletilni stroji **Dubied**

Brezplačen pouk v vezenju

Večeno jamstvo

edino le pri tvrdki

Jos. Petelinc, Ljubljana

Tel. št. 2913.

za vodo.

Modno blago, perilo in potreščine za šivilje in krojače priporoča tvrdka

A. PERSCHE
LJUBLJANA, Marijin trg št. 8.

Kdor podpira nas,
tega podpiramo mi!

Knjigarna Učiteljske tiskarne

v Ljubljani

Frančiškanska

ulica 6

TELEFON ŠT. 3397

RAČUN POŠTNE

HRANIL ŠT. 10.761

priporoča cenj. občinstvu svojo zalogo vseh pisarniških in šolskih potrebščin. Lastna izdelovalnica šol. zvezkov. Knjigarna sprejema naročbe na knjige iz inozemstva, na vse domače in inozemske liste, revije itd. Velika izbira razglednic in slik. Cene solidne! Postrežba točna! Zahtevajte cenik!

Dežnike

Nogavice

VSE IZ LASTNE TOVARNE

v priznano solidni in elegantni izdelavi

ODDAJAMO PO TOVARNIŠKIH CENAH

v naši prodajalni v Ljubljani,

PRED ŠKOFIJO 10

PRVA JUGOSLOVANSKA TOVARNA DEŽNIKOV IN NOGAVIC

JOSIP VIDMAR

C. J. HAMANN
Ljubljana

Vam nudi najsolidnejši vir nakupa perila, opreme nevest in novorojenčkov, perja, modnih potrebščin - Predtiskarija modernih ročnih del.

Zadruga državnih uslužbencev za nabavo potrebščin, Ljubljana

Vodnikov trg št. 5.

R. Z. Z. O. Z.

Telefon št. 2421.

Državni uslužbenci!

Vaša nakupovalnica mora biti edino zadružna prodajalna. V zalogi ima vedno sveže specerijsko blago. Dostava na dom brezplačna. Preskrbuje kurivo, posreduje nakup manufakturnega blaga pri Zadrugi državnih železničarjev in pri tvrdki Teokarovič.

Širite zadržno misel med svojimi tovariši!